

Nyhetsbrev från Bryssel

Januari 2022

1. EU-krönikan
2. Nytt ordförandeskap i rådet
3. EU-uppdrag
4. Taxonomi - kärnkraft och naturgas
5. Egna medel och nya inkomstkällor
6. "Fitfor55" - Gränsjusteringsmekanismen och förordningen om ansvarsfördelning
7. Brysselkuriosa - Royale Union Saint-Gilloise

1. EU-krönikan

Det går inte att komma ifrån att Omicron-vågen i alla fall är ett tillfälligt bakslag för alla oss som hade hoppats på att slippa olika restriktioner framöver. I bästa fall går vi mot bättre tider men året har, åter igen, börjat i pandemins tecken. Smittotalen har, precis som i resten av Europa, slagit i höjden i Belgien och det känns som att folk i omgivningen blir sjuka till höger och vänster. Även på den finska representationen har det varit många fall och vi har därför varit noga med att arbeta hemifrån så mycket det bara gått. Pandemiläget där hemma på Åland har också gjort att jag tyvärr fått ställa in mina planerade hemresor men jag hoppas kunna återuppta dem så fort som möjligt.

I rådet har dock många av mötena återgått till fysiska möten. Orsaken är däremot kanske aningen tveksam. Det är som ni kommer att kunna läsa om nedan Frankrike som innehar ordförandeskapet just nu. Vid sidan av en väldigt ambitiös agenda så passar våra franska vänner också på att slå ett slag för det franska språket och insisterar på att det ska vara det huvudsakliga språket under förhandlingarna. Säkert kul för dem, men mindre praktiskt för alla de som det facto inte kan franska. Det är alltså så att det behövs tolkning under i princip alla möten och det låter sig inte göras speciellt bra i digitala möten. Så då blir det bara för alla att snällt masa sig till rådsbyggnaden. Vaccinpass och munskydd gäller men många är ärligt talat lite tveksamma till upplägget.

Det här gör också att de experter från huvudstäderna som har svårt att resa i dessa tider och som annars skulle delta i mötena digitalt men inte kan vara med. Det leder i sin tur till att det ibland är svårt att hitta representanter för Finland vid alla möten så jag har med jämna mellanrum hoppat in och representerat Finland i rådets arbetsgrupper. Det är inget jag vanligtvis brukar göra som Ålands representant men det är bra att upprätthålla en kultur i huset av att alltid hjälpa varandra när det behövs.

I övrigt har säkerhets- och utrikespolitiken hamnat högre upp på agendan den senaste tiden givet situationen i Ukraina. I nästa nyhetsbrev kommer en lite mer detaljerad beskrivning av EU:s roll och utmaningar på den här arenan. Fram till dess har ni ett nyhetsbrev med många olika områden att läsa.

Trevlig läsning så hoppas jag vi ses där hemma igen snart!

Anton Nilsson
Landskapsregeringens representant till EU

2. Nytt ordförandeskap i rådet

Var sjätte månad roterar posten som ordförande i rådet mellan EU:s medlemsländer. Det är ordförandeskapet som leder möten på alla nivåer i Europeiska unionens råd, eller kort och gott "rådet". Tidigare ledde också ordförandelandet också Europeiska rådet ("toppmötet" som det också kallas) men sedan Lissabonfördraget har man istället en permanent ordförande som just nu heter Charles Michel.

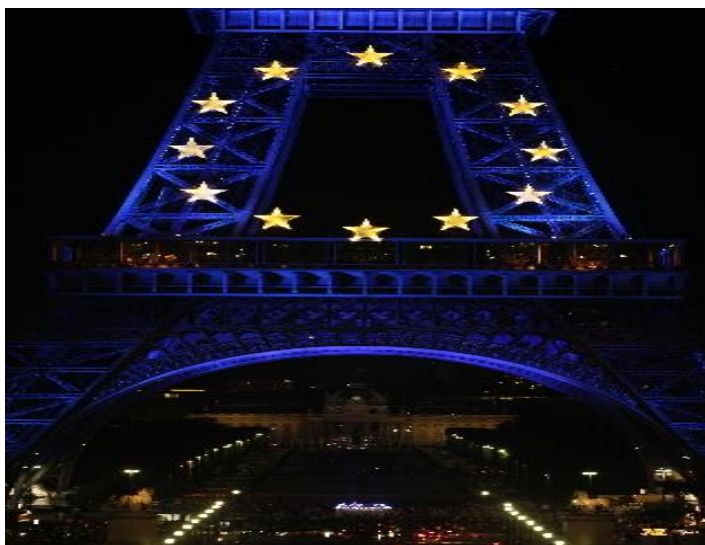
Medlemsländerna som har ordförandeskapet samarbetar i en grupp om tre länder som tillsammans sätter upp långsiktiga mål, en agenda ämnen och viktiga frågor som rådet ska arbeta med under 18 månader. Utgående från detta program ska varje land i trion utarbeta ett eget mer utförligt program för sin egen 6 månaders period vid ordförandeskapet. Den nuvarande trion består av Frankrike, Tjeckien och Sverige. Senast Finland hade ordförandeskapet var 2019.

Ordförandeskapets uppgifter är alltså att leda arbetet i rådet samt se till att diskussionerna och arbetsmetoderna utförs på ett lämpligt, effektivt och korrekt sätt. Ordförandeskapet företräder också rådet i kontakter och förbindelser med andra EU- institutioner, särskilt med kommissionen och Europaparlamentet. Ordförandeskapet ska försöka skapa enighet mellan EU-institutionerna i lagstiftningsprocesser genom till exempel trepartsmöten, informella förhandlingar eller förlikningskommittémöten. Man kan säga att ordförandeskapet ska fungera som en typ av medlare mellan EU-institutionerna. För att lyckas med detta ska landet som sitter på ordförandeskapet agera på ett uppriktigt och neutralt sätt i sin roll som medlare.

Så funkar ordförandeskapet i teorin. I praktiken är det tydligt att ordförandeskapet kan innebära ett stort inflytande för den medlemsstat som innehar det. Som ordförandeskap sätter man agendan och kan aktivt välja vilka frågor man vill driva. Vissa medlemsstater fokuserar främst på att vara en neutral medlare medan andra mer tydligt driver på vissa frågor.

Nu i årsskiftet tog Frankrike över stafettpippen för ordförandeskapet och kommer att vara ordförande till 30 juni 2022. I Frankrikes program för ordförandeskapet finns det tre huvudsakliga ambitioner. Ambitionerna är en agenda för europeisk suveränitet, en ny tillväxtmodell för Europa och ett mänskligare Europa. Exempel på prioriteringar under ordförandeskapet är att införa koldioxidpriser för import av produkter vid EU:s gränser och införa lagstiftning om minimilöner i EU. Frankrike har signalerat för ett ordförandeskap som vill få mycket gjort under sina sex månader på ordförandeposten så det gäller att hänga med.

Läs mer [här](#) och [här](#)!

Eiffeltornet upplyst i EU:s flagga för att uppmärksamma det franska ordförandeskapet.

3. EU-uppdrag

För att vara med och hitta lösningar på några av våra stora samhällutmaningar har kommissionen kommit upp med ett nytt koncept man kallar "EU-uppdrag". Uppdragen är en del av forsknings- och innovationsprogrammet i [Horizon Europe](#) (engelskspråkig sida) och det finns finansiering att hämta därifrån. EU-uppdragen ska vara en gemensam insats där kommissionen bidrar med resurser som till exempel hjälp med just finansiering och hjälp med strategier. För att lyckas med detta vill man satsa på forskning och innovation och involvera aktörer från olika nivåer och sektorer till exempel EU-länder, regioner, lokala myndigheter, småföretagare eller investerare. Man vill också satsa på nya styrnings- och samverkansformer för att involvera flera aktörer i uppdragen. I uppdragen ska det sättas upp mål som är konkreta och uppnåeliga som alla aktörer kan ställa sig bakom. Kommissionen vill också involvera medborgarna och har gjort det genom att involvera i processen att arbeta fram uppdragen. Kommissionen vill fortsätta att involvera medborgarna i uppdragen genom att medborgarna kan delta i projekten och få ta del av resultaten.

EU-kommissionen har tagit fram fem stycken EU-uppdrag som är linje med några av kommissionens viktigaste politiska prioriteringar till exempel den gröna given, ett Europa rustat för den digitala tidsåldern och den europeiska hälsounionen. De fem uppdragen är följande:

1. **Anpassning till klimatförändringar: stödja minst 150 europeiska regioner och samhällen så att blir klimattåliga till 2030.**
2. **Cancer: förbättra livet för över 3 miljoner människor fram till 2030 genom förebyggande åtgärder, botemedel och längre och bättre liv för personer som drabbats av cancer och deras familjer**
3. **Återställa våra hav och vatten senast 2030**
4. **100 klimatneutrala och smarta städer 2030**
5. **En giv för den europeiska marken: 100 levande laboratorier och "fyrtnorsprojekt" ska bana vägen för en övergång till friska marker senast 2030**

För perioden 2021-2023 vill kommissionen avsätta 1,9 miljarder euro från Horizon Europe för att utföra uppdragen. Bidragen till de enskilda projekten inom uppdragen kommer att baseras på ambitionsnivån och utmaningarna som finns för att slutföra projekten.

4. Taxonomi- kärnkraft och naturgas

EU:s taxonomi är ett system för att klassificera vilka investeringar som ska anses vara hållbara. Grundtanken med det här var från början att ge investerare ett tydligt ramverk för vilka investeringar som ska klassas som hållbara. Något förenklat kan man säga att man som konsument enkelt ska kunna veta om den investering man gör är hållbar, precis som när man till exempel köper en vitvara och ser vilken energiklass den har. I förlängningen ska det här också hjälpa till att öka antalet gröna investeringar i Europa. Detta har vi skrivit om i tidigare i [nyhetsbrev](#).

I praktiken har det varit utmanande att komma överens om vilka olika aktiviteter som egentligen ska klassas som hållbara. När lagförslaget förhandlades hade medlemsstaterna och Europaparlamentet extra svårt att komma överens om vissa av dessa förslag och valde därför att ge kommissionen möjligheten att komma med förslag på hur dessa skulle klassas.

Kärnkraft och naturgas är exempel på sådant som varit väldigt omtvistat. Den 1 januari kom dock [nyheten](#) att kommissionen överväger att inkludera både kärnkraften och naturgasen i taxonomin så som hållbara investeringar. Kommissionen har haft möten med medlemsländernas experter för att diskutera saken och kommit fram till att det är vägen framåt som de rekommenderar. Orsaken till det är att de ser att det finns stora utmaningarna i omställningen till förnybara energikällor i till exempel länder som länge haft kolkraft som en viktig energikälla. Tanken är också att naturgasen och kärnkraften ska påskynda övergångsfasen och utfasningen av värre energikällor, som till exempel kolkraft. Därför vill man att kärnkraften och naturgasen ska klassas som gröna i taxonomin under en övergångsfas i omställningen till förnybara energikällor. Det kommer dock att ställas krav på naturgasen och kärnkraften under övergångsfasen. Man vill till exempel säkra transparensen genom att tillföra en upplysningskyldighet så att investerare kan kontrollera om och i vilken grad en verksamhet omfattas av gas- och kärnenergiaktivitet för att kunna göra välgrundade investeringsbeslut.

Förslaget fick ett blandat mottagande som verkligen visar hur känslig frågan är. Vissa ansåg att det var en bra och nödvändigt förslag för att göra en smidig omställning till förnybara energikällor. Andra ansåg till exempel att förslaget skulle leda till att pengar som skulle gå till investeringar i förnybara energikällor kommer gå till annat om man inkluderar kärnkraft och naturgas i taxonomin.

Kommissionär Mairead McGuinness.

5. Egna medel och nya inkomstkällor

Kommissionen har lagt fram ett [förslag](#) för att införa tre nya inkomstkällor som kommer bidra till EU-budgetens så kallade egna medel. I regel finansieras EU av medel som kommer direkt från medlemsstaternas budgetar men egna medel är sådant som kommer direkt in i EU:s budget. Hittills har det främst varit till exempel olika tullavgifter men nu vill kommissionen alltså bredda det.

I förslaget vill de att nya egna medlen också ska bidra återbetalningen för bidragsdelen av återhämningssystemet "Next generation EU" som ska vara betalt 2058. De nya egna medlen kommer också att finansiera den sociala klimatfonden, som är fond som ska mildra de negativa sociala effekterna som väntas följa av förslaget om ett utsläppshandelssystem för byggnader och vägtransporter.

Den första nya inkomstkällan är från EU:s utsläppshandelssystem som i framtiden kommer att innefatta även sjöfarten. Kommissionen föreslår att 25% av inkomsterna ska gå till EU-budgeten. Tidigare har inkomsterna från auktioneringarna av utsläppsrätterna gått till medlemsländernas budgetar. Den andra inkomstkällan är mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna, som är mekanism som ska uppmuntra producenter utanför EU att miljöanpassa sina produktionsprocesser. Kommissionen föreslår att 75% av intäkterna från gränsjusteringsmekanismen ska gå till EU:s budget. Den tredje och sista inkomstkällan är att en del från vinsterna från de största och mest lönsamma multinationella företagen som fördelas till EU:s medlemsländer. Kommissionen föreslår att 15% av inkomsterna från restvinsterna går till EU-budgeten. Om detta förslag blir verklighet räknar kommissionen att de nya inkomstkällorna kommer att bidra med 17 miljarder euro om året mellan 2026-2030 till EU:s budget.

För att förslaget om nya egna medel till budgeten ska kunna bli verklighet så krävs det att EU ändrar två centrala rättsakter. Den första ändringen är att lägga till de tre nya inkomstkällorna av egna medel till de redan befintliga. Den andra ändringen är en ändring av EU:s fleråriga budgetram. Ändringen av den fleråriga budgetramen skulle göra det möjligt att börja betala tillbaka upplåningen man tagit för "Next generation EU" redan under innevarande budgetram 2021-2027. Man föreslår även en höjning av utgiftstaken i budgetramen för åren 2025-2027 för ytterligare utgifter för den sociala klimatfonden.

Antik romerska Agora upplyst under NextGenerationEU evenemanget i Aten.

6. Fitfor55 - gränsjusteringsmekanismen och förordningen om ansvarsfördelning

”Fitfor55”- serien fortsätter i vanlig ordning, men denna gång med lite blandad kompott. Månadens Fitfor55-förslag är gränsjusteringsmekanismen och förordningen om ansvarsfördelning.

Gränsjusteringsmekanismen

För att undvika så kallat ”koldioxidläckage” vill kommissionen inför en [gränsjusteringsmekanism](#), eller en ”klimattull” som det ibland talas om. Klimatförändringar är ett globalt problem och i takt med att EU ökar sina klimatambitioner så ökar risken för koldioxidläckage. Det innebär till exempel att företag i EU flyttar sin produktion till ett land utanför EU mindre ambitiösa klimatpolicies, något som skulle få EU:s siffror att se bättre ut men inte minska de globala utsläppen ett dugg. I praktiken kommer mekanismen innebära att importörer i EU ska köpa ett koldioxidcertifikat som motsvarar koldioxidpriset på produkten om den hade producerats i EU. Omvänt kan importören göra avdrag på motsvarande kostnad för varan om den kan visa att producenten utanför EU redan har betalt för koldioxiden. Intäkterna från mekanismen är tänkta att gå till EU:s budget som egna medel. Mekanismen kommer införas gradvis och i början fokusera på varor med hög risk för koldioxidläckage till exempel aluminium, cement och elproduktion.

Förordningen om ansvarsfördelning

[Förordningen om ansvarsfördelning](#) går ut på att fördela ansvaret för minskning av koldioxidutsläpp mellan sektorer som inte ingår i utsläppshandeln. De sektorerna är till exempel transport, byggnader och jordbruk som står för nästan 60% av EU:s totala utsläpp. För åländsk del är det värt att notera att till exempel ”intern sjöfart” (=skärgårdstrafiken i vårt fall) inkluderas här.

Nu vill kommissionens öka utsläppsminskingsmålen i förordningen till en minskning på 40% för hela EU. Varje medlemsland får egna utsläppsminskingsmål baserat på deras BNP, vilket innebär att höginkomstländer har mer ambitiösa mål än låginkomstländer. Medlemsländer med mer ambitiösa mål kommer att ha relativt höga kostnader för att uppnå målen och därför kommer man att justera målen för dem så att de blir mer kostnadseffektiva. Det kommer även att finnas flexibilitetsmekanismer som till exempel möjligheten att köpa, sälja och spara utsläpptilldelningar. Utöver EU-medlemsländerna har även Norge och Island gått med på att sätta upp bindande mål för utsläppsminskningar.

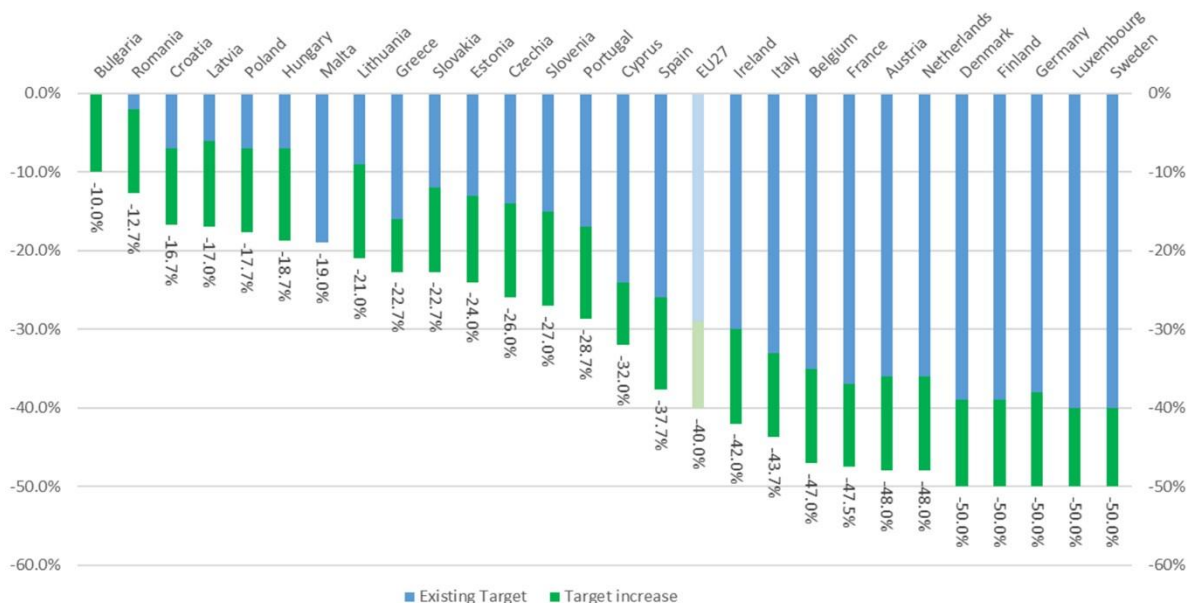

Diagram över utsläppsminskingsmålen för varje medlemsland.

7. Brysselkuriosa - Royale Union Saint-Gilloise

I slutat av nyhetsbrevet framöver kommer John att dela med sig av lite kuriosa och annat spännande han har hittat under sin praktikperiod här nere. Som hängiven fotbollssupporter börjar han givetvis med ett av stadens fotbollslag.

Royale Union Saint-Gilloise som i vardagligt tal kallas Union grundades 1897 och har sitt säte i den lilla kommunen Saint-Gilles i Bryssel. Klubben kallas också för Union 60 efter en berömd segersvit på 60 matcher mellan åren 1933 och 1935. Klubben är Belgiens tredje mest framgångsrika fotbollsklubb med totalt 11 ligatitlar och spelar sina matcher i gult och blått. Trots detta så gör Union säsongen 2021-2022 sin första säsong på 48 år i högsta division. Det leder i skrivande leder ligan med 9 poäng och har goda möjligheter att vinna sin första ligatitel sedan 1935, men innan dess ska Union ta sig igenom grundserien och playoffspel för att vinna.

Klubben spelar sina hemmamatcher på Stade Joseph Marien som ligger i Saint-Gilles grannkommun Forest. Arenan invigdes 14 september 1919 och har kapacitet för 9400 supportrar, vilket jag tycker är charmigt för en klubb på denna höga nivå. Hur liten arenan är blir tydligt när man jämför med den andra storklubben i Bryssel, RSA Anderlecht, som har en arena som rymmer 21500.

I söndags spelades Brysselderbyt och toppmötet mellan Union och RSC Anderlecht på Stade Joseph Marien, som slutade med 1-0 vinst för Union.

Hemmamatch på Stade Joseph Marien.

Håll ögonen öppna för nästa nyhetsbrev i februari!

Novembers nyhetsbrev hittas [här!](#)

Decembers nyhetsbrev hittas [här!](#)

Mejlet skickas av Ålands landskapsregerings representant i Bryssel. Tanken är att mejlet ska sammanlänka ålänningar med EU-frågor på agendan. Hör av er om ni har frågor eller specifika EU-ärenden ni vill att vi bevakar.

Ni når oss via:

anton.nilsson@formin.fi & john.johansson@formin.fi